

2009 Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi Sayı:25, s.76-89

**MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM FAKÜLTELERİ ÖĞRENCİLERİNİN
PEDAGOJİK FORMASYON EĞİTİMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ**

Yücel GELİŞLİ¹

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, mesleki ve teknik eğitim kurumlarına öğretmen yetiştiren fakülteler arasında yer alan, Mesleki ve Teknik Eğitim Fakülteleri öğrencilerinin pedagojik formasyon derslerine ilişkin görüşlerini belirlemektir. Ayrıca örneklem olarak seçilen fakültelerin öğrencilerinin görüşleri arasında anlamlı fark var mıdır? Sorusuna da cevap aranmıştır.

Araştırma tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Araştırmanın çalışma evrenini Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi, Teknik Eğitim Fakültesi, Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi, Endüstriyel Sanatlar Eğitimi Fakültesinden rasgele örneklem yoluyla seçilen öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmada veriler anket toplanmış, elde edilen veriler SSPS programı ile analiz edilerek tablolaştırılarak değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Mesleki ve Teknik Eğitim Fakülteleri, Öğretmenlik Meslek Bilgisi Dersleri, Pedagojik Formasyon Dersleri İle İlgili Görüşler

**VOCATIONAL AND TECHNICAL EDUCATION FACULTY STUDENTS' VIEWS
CONCERNING PEDAGOGICAL FORMATION EDUCATION**

ABSTRACT

This study aims at determining views of students attending Vocational as well as Technical Education Faculties, faculties training teachers for vocational and technical education institutions, concerning pedagogical education courses. Besides, the answer searched for the question 'is there a significant difference between the students' views attending the faculties selected for the sample?'

This is a descriptive study. The working population of the research is composed of students selected through random sampling method from those attending the Vocational Education, Technical Education, Trade and Tourism Education, and Industrial Arts Education Faculties of Gazi University. The data obtained through a questionnaire were tabulated and evaluated following analyses on the SPSS programme.

Keywords: Vocational and Technical Education Faculties, Teacher Professional Knowledge Lessons, Views of Pedagogic Formation Courses

1. GİRİŞ

Mesleki-teknik eğitimin, toplumların ekonomik gelişme ve kalkınmasında önemli bir rol üstlendiği herkes tarafından kabul edilen bir gerçektir. Ekonomik sistemlerin önemli kavramlarından olan üretim - tüketim süreci ve bu süreç içerisinde yer alan insan unsurunun yetiştirilmesi, doğrudan eğitimle ve özellikle de mesleki-teknik eğitimle ilgilidir (Gelişli ve ark., 2006). Üretim sürecinde ihtiyaç duyulan nitelikli insanların yetiştirilmesi mesleki ve teknik eğitimin kalitesine bağlıdır.

¹ Gazi Üniversitesi, Mesleki Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Ankara, gelisli@gazi.edu.tr

Bu anlamda hızla değişen birey ve toplum ihtiyaçlarının gerektirdiği insan gücünün yetiştirilmesi ve programların iş ile birey arasında uyum sağlayabilmesi için mesleki ve teknik eğitim sisteminin sürekli yenilenmesi gerekmektedir. Bilimsel ve teknolojik gelişmelerle iş ve işin gerektirdiği nitelikler sürekli farklılaştırmakta ve yeni meslekler doğmaktadır (Sezgin, 2000: 28-30).

Mesleki ve teknik eğitimin kalitesini artıran unsurlardan biride bu kurumlarda çalışan öğretmenlerin sayısı, nitelik ve yetiştirilme sorunlarıdır. Öğretmen yetiştirme çok boyutlu bir süreçtir. Türkiye’de orta mesleki ve teknik eğitim için öğretmenler, üniversitelerin öğretmen yetiştiren fakültelerinden mezun olan öğrenciler arasından sınavla seçilmektedir. Bu amaçla, Türkiye’de mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarına öğretmen yetiştirmek için Mesleki ve Teknik Eğitim Fakülteleri kurulmuştur. Bu fakülteleri öğretmen yetiştirdikleri alanlara göre dört grupta toplayabiliriz, bunlar;

1. Kız Meslek Liseleri öğretmenleri için Mesleki Eğitim Fakültesi;
2. Teknik Liseler ve Endüstri Meslek Liseleri öğretmenleri için Teknik Eğitim Fakültesi,
3. Ticaret Liseleri, Otelcilik ve Turizm Meslek Liseleri meslek dersleri öğretmenleri için Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi
4. İlköğretim kurumları ikinci kademe (6., 7., 8. sınıf) Teknoloji ve Tasarım dersi ve ortaöğretim kurumlarının Bilgisayar ve Teknolojileri derslerinin öğretmenlerinin yetiştirildiği Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakülteleridir.

Türkiye’de mesleki ve teknik eğitime öğretmen yetiştiren bu fakültelerde, ilköğretime ve genel ortaöğretime öğretmen yetiştiren fakültelerde olduğu gibi öğretmen adayları için üç boyutlu program uygulanmaktadır. Bu program, alan bilgisi (öğretim alanı) dersleri, pedagojik formasyon dersleri ve genel kültür derslerinden oluşmaktadır (Küçükahmet, 2002: 8). Öğretmen yetiştiren fakültelerde, bu ders gruplarından oluşan dört ve beş yıllık lisans eğitimi ile öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleği için gerekli yeterlikleri kazanması amaçlanmaktadır.

Avrupa Birliğine uyum sürecinde, mesleki ve teknik eğitimi yeniden yapılandırma çalışmaları hem orta mesleki eğitimde hem de mesleki ve teknik eğitim fakültelerinde başlatılmıştır. Avrupa Birliği Eğitim Programları kapsamında, TC Hükümeti ve Avrupa Birliği Komisyonu arasında, 25 Temmuz 1997 tarihinde, Ek sözleşmesi de 12 Aralık 2001 tarihinde imzalanmış ve başlama tarihi 07 Temmuz 2003 ve 42 ay yürütülmesi planlanan ve 42 adet lisans programını kapsayan, Mesleki ve Teknik Eğitimin Modernizasyonu Projesi (MTEM) ile Mesleki ve Teknik Eğitimin Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP) kapsamında, Bakanlık ile Mesleki ve Teknik Eğitim Fakülteleri arasında ortak program geliştirme çalışmaları yürütülmüştür. MTEM projesi ile çağdaş, etkili bir öğretmen eğitimi sisteminin düzenlenmesi ve geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Bu süreçte, Mesleki ve Teknik Eğitim Fakültelerini geliştirmek için Milli Eğitim Bakanlığı ile Avrupa Birliği ile ortak METEM (MVET) projeleri yürütülmüştür. Proje kapsamında mesleki ve teknik eğitim fakültelerinin programları da yeniden geliştirilmiştir. Proje sürecinde bu fakültelerin öğretmen yetiştirme görevi de tartışılmaya başlamıştır. Özellikle bu fakültelerin alan eğitimini yürüten öğretim elemanları, pedagojik formasyon derslerinin nitelikli alan eğitimine engel olduğu yönünde görüş belirtmişler (Gelişli ve ark., 2009), fakültelerin öğretmen yetiştirme fonksiyonunu terk ederek uygulama mühendisleri

yetiştirme fonksiyonunu geliştirmek için çalışmalar başlatmışlardır (Altıparmak ve Gülesin, 2008: 3).

1980'li yılların başında Türkiye'de üç Teknik Eğitim Fakültesi, bir Mesleki Eğitim Fakültesi ile bir Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi var iken, günümüzde bu rakamlar 27'ye yükselmiştir. Bir de buna artan öğrenci sayısı eklenince, mezunların istihdam sorunu ortaya çıkmış, bu gün bu fakülte mezunlarının yaklaşık % 5'i ancak öğretmen olarak istihdam edilme imkânı bulmaktadır (Eşme, 2007: 19).

Teknik Eğitim Fakültelerinin sayısının çoğalması bu alandaki ihtiyaca dayalı olmayıp, daha çok artan yükseköğretim talebini karşılama, açıldıkları bölgeye ekonomik yarar sağlama ve politik nedenlere dayanmaktadır. Plansız büyüme ve ortaöğretim düzeyindeki mesleki ve teknik eğitimde görülen talep daralması sonucunda, TEF bugün, tarihinin en önemli sorunlarıyla karşı karşıyadır. Temel amacı, ortaöğretim düzeyindeki mesleki ve teknik okullara öğretmen yetiştirmek olduğu halde, MEB tarafından öğretmen olarak atanmaması ve öğretmen olamayan mezunlar, gerekli niteliklere sahip olmadıkları için, öğrenim gördükleri alanlarda statülerine uygun niteliklerde iş bulamamaktadırlar (Akpınar ve Özer, 2003: 98).

Sayıları ihtiyacın çok üzerinde olan bu fakültelerin mezunlarının önemli sorunlarından biri sektördeki unvan ve yetki belirsizlikleridir. Öte yandan Avrupa Birliği ülkelerinde eş değer programların bulunmaması da öğrenci ve öğretim elemanlarının Avrupa Birliği ülkeleri ile yürütülen projelerde değişim programları sorunlarının yaşanmasına neden olmaktadır. Tüm bu olumsuzluklar, Teknik Eğitim Fakültelerine gelen öğrencilerin niteliğinde ve motivasyonun da büyük düşüşe yol açmıştır (Eşme, 2007: 19-20). Bu olumsuzluklar mesleki ve teknik eğitime öğretmen yetiştiren fakülteleri, statülerinin yeniden tanımlanması için arayışlara itmiştir. Yükseköğretimde yeni stratejilerin belirlendiği 2007 yılında, mesleki ve teknik eğitim fakültelerinin geleceği ile ilgili belirlemeler de yer almış, bu kurumların Uygulamalı Bilimler ve Teknoloji Fakültelerine dönüştürülmesi amaçlanmıştır (YÖK, 2007a: 170).

Yüksek Öğretim Kurumu ile üniversitelerin ortak yürüttüğü çalışmalar doğrultusunda ortaya çıkan tartışmalar (YÖK, 2007b: 35-90) sonucunda, bu fakülteleri yeniden yapılandırmak amacıyla, Yükseköğretim Kurulunun 19.02.2009 tarih ve 005222 sayılı yazıları ile mevcut öğrencilerin mezuniyetlerini tamamlandıktan sonra fiili olarak kapatılacağı, aynı yazı ile yeni öğrenci alımı da durdurulmuştur. 13.11.2009 tarih ve 27405 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2009/15546 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile Mesleki ve Teknik Eğitime öğretmen yetiştiren fakülteler kapatılmışlardır. Teknik Eğitim Fakültelerinin yerine Teknoloji Fakültesi, Mesleki Eğitim Fakülteleri yerine Sanat ve Tasarım Fakültesi, Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi yerine de Turizm Fakültesi kurulmuş, Endüstriyel Sanatlar fakültesi tamamen kapatılmıştır. Böylece Türkiye'de yeni bir yöntem bulununcaya kadar mesleki ve teknik eğitime öğretmen yetiştirme fiili olarak ortadan kaldırılmıştır.

TEF'deki pedagojik formasyon derslerinin, Yükseköğretim Kurulu tarafından 1997 yılında tüm eğitim fakültelerinde olduğu gibi yeniden düzenlenmesi ile, bu derslerin isimleri, içerikleri ve kredilerinde değişiklikler olmuştur. Bu düzenlemelerle TEF'de okutulan pedagojik formasyon ders sayısı 11 olup, toplam 36 krediden oluşmaktadır. Daha önce Milli Eğitim Bakanlığınca, öğretmen olarak atanabilmek için bir öğretmen adayının en az 21 kredi tutarında pedagojik formasyon dersi almasını öngörüyordu. Yeni uygulamada,

programlara eklenen derslerle, özellikle öğretmen adaylarının okullarda daha fazla gözlem ve uygulama yapması amaçlanmıştır (Akpınar ve Özer, 2004: 149).

Mesleki ve Teknik Eğitim Fakültelerinde yaşanan değişim süreci, bu kurumların öğrencileri içinde belirsizlik sürecini başlatmış, öğrencileri de pedagojik formasyon derslerinin gerekliliğini tartışma ortamına sürüklemiş, bu derslere ilgisi azalmıştır. Bu araştırmanın amacı mesleki ve teknik eğitim kurumlarına öğretmen yetiştiren fakülteler arasında yer alan, Mesleki ve Teknik Eğitim Fakültesi öğrencilerinin pedagojik formasyon derslerine ilişkin görüşlerini belirlemektir. Ayrıca örneklem olarak seçilen fakülte ve bölümlerin öğrencilerinin görüşleri arasında anlamlı fark var mıdır? Sorusuna da cevap aranacaktır.

2. YÖNTEM

Araştırma genel tarama modelinde olup, betimsel bir nitelik taşımaktadır. Araştırmayla Mesleki ve Teknik Eğitim Fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin pedagojik formasyon derslerine ilişkin görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır.

2.1. Evren ve Örneklem

Araştırma; 2008-2009 öğretim yılında, Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi, Teknik Eğitim Fakültesi, Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi, Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi olmak üzere dört fakültede öğrenim gören, toplam 349 öğrencinin görüşüne dayalı olarak gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin öğrenim gördüğü bölümler random yöntemiyle belirlenmiş ve belirlenen bölümlerdeki öğrencilere anket uygulanmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin fakülte ve bölümlere dağılımları Çizelge 1’de verilmiştir.

Çizelge 1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Fakültelere Göre Dağılımı

Fakülteler	Frekans	Yüzde
MEF	140	40.1
TEF	108	30.9
ESEF	35	10.0
TTEF	66	18.9
Toplam	349	100.0

Araştırmaya katılan öğrencilerin toplam öğrenci sayısının 349 olduğu, öğrencilerin % 40’ı Mesleki Eğitim Fakültesinden, % 30.9’u Teknik Eğitim Fakültesinden, %10’nu Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesinden ve % 18.9’u da Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesinden rastgele seçilen öğrencilerden oluşmuştur.

Çizelge 2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bölümlere Göre Dağılımı

Bölümler	Frekans	Yüzde
Uygulamalı Sanatlar Öğrt	27	7.7
Aile Ekonomisi ve Besl Öğrt	27	7.7
Nakış Öğrt	23	6.6
Talaşlı Üretim Öğrt	46	13.2
Yapı Öğrt	34	9.7
Çocuk Gelişimi Öğrt	23	6.6
Tekstil Dokuma Öğrt	41	11.7
Makine Öğrt	27	7.7

Çizelge 2.'nin Devamı

Aile ve Tüketici Bilimleri Eğitimi Öğrt	35	10.0
Muhasebe Finans Öğrt	66	18.9
Toplam	349	100

Araştırmaya katılan öğrencilerin bölümlere dağılımı incelendiğinde; % 18.9'u Muhasebe ve Finansman, % 13.2'si Talaşlı Üretim, % 11.7'si Tekstil Dokuma ve Örgü, % 10, % 9.7'side yapı öğretmenliği bölümünde okumaktadır.

2.2. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma için gerekli olan veriler araştırmacı tarafından hazırlanan 25 maddeden oluşan anket ile toplanmıştır. Anketteki maddeler, 4,21-5.00 Tamamen Katılıyorum, 3,41-4,20 Çoğunlukla Katılıyorum, 2,61-3,40 Orta Düzeyde Katılıyorum, 1,81-2,60 Kısmen Katılıyorum, 1,00-1,80 Katılmıyorum derecesinde puanlanmıştır. Anketteki olumsuz maddeler istatistik analizde yeniden tanımlanarak puanlar olumlu maddeler gibi yorumlanmıştır.

Hazırlanan ölçeğin güvenirlik, geçerlilik ve faktör analizleri yapılmıştır. KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) katsayısı 0.762 ve Bartlett test değeri 766.233 olarak bulunmuştur. Buna göre, Bartlett testi sonucu 0,05 düzeyinde ($p=0.000$) anlamlı çıkmıştır. Büyüköztürk'e (2003: 119) göre, KMO katsayısının 0.60'dan yüksek ve Bartlett testinin de anlamlı çıkması verilerin faktör analizi için uygun olduğunu gösterir. Yapılan ölçeğin faktör analiz sonuçlarına göre; maddeler üç faktörde toplanmıştır. Buna göre on madde birinci faktörde (1, 3, 4, 10, 14, 15, 16, 18, 20,25), yedi madde ikinci faktörde (2, 5, 6, 7, 9, 11, 23), 8 madde üçüncü faktörde (8, 12, 13, 17, 19, 21, 22,24) toplanmıştır. Ölçeğin bütün olarak güvenirlik analizi yapılmış, Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı, 0.86 olarak bulunmuştur. Elde edilen bu sonuca göre, ölçeğin güvenilir bir ölçek olduğu ifade edilebilir.

Araştırma verileri SPSS paket programı aracılığıyla analiz edilmiş, verilerin analizinde frekans, yüzde, t testi ve tek yönlü varyans analizi tekniklerinden yararlanmıştır. Gruplar arasında farkın anlamlı olduğu durumlarda, farkın hangi gruplardan kaynaklandığını tespit etmek için LSD testi kullanılmıştır. Görüşler arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı $\alpha = 0.05$ anlamlılık düzeyinde test edilmiştir.

3. BULGULAR VE YORUM

Öğrencilerin pedagojik formasyon derslerine ilişkin görüşleri faktörlere göre ayrı tablolarla ortaya konulmuştur.

Çizelge 3. Birinci Faktöre (Pedagojik Formasyon Derslerinin Öğrencilerin Mesleki Gelişimine Etkisi) ilişkin görüşler

Sorular	N	Ort.	Ss
1.Pedagojik formasyon derslerinde kazanılan bilgilerin öğretmenlik mesleği için işe yarayacağını düşünüyorum.	349	3.84	1.25
3.Öğretmen olarak atanmayacağım için bu derste öğrendiklerimin işime yaramayacağını düşünüyorum.	348	3.39	1.20
4. Pedagojik formasyon derslerinin günlük hayatta da işimize yarayacağını düşünüyorum.	348	3.70	1.22
10. Pedagojik formasyon derslerinin gerekli olduğunu düşünüyorum.	343	4.33	1.17

Çizelge 3.'ün Devamı

14. Pedagojik formasyon dersleri öğretmenlik mesleğine karşı olumlu tutum kazanmamıza yardımcı oluyor.	348	3.83	1.23
15. Pedagojik formasyon ders programları beklentilerimize dönüktür	345	2.97	1.23
16. Pedagojik formasyon derslerinde kazandığım bilgi ve becerilerin kişisel gelişimime katkı sağlayacağını düşünüyorum.	349	3.95	1.16
18. Pedagojik formasyon dersleri, alan derslerinde kazandığımız bilgi ve becerileri öğretmenlik hayatında nasıl kullanacağımızı öğretmektedir.	348	3.68	1.26
20. Pedagojik formasyon derslerinde kendimi daha mutlu hissediyorum.	348	2.89	1.33
25. Öğretmenlik benim için ideal meslektir	349	3.83	1.44
Toplam			X=3.64

Çizelge 3 incelendiğinde öğrencilerin, birinci faktöre (Pedagojik Formasyon Derslerinin Öğrencilerin Mesleki Gelişimine Etkisi) ilişkin görüşlere ($X=3.64$) çoğunlukla katıldıkları söylenebilir. Bu faktöre ait en yüksek değer öğrencilerin, Pedagojik formasyon derslerini gerekli görüldüğü şekildedir($X=4.33$). İkinci en yüksek değer ise Pedagojik formasyon derslerinin kişisel gelişime katkı sağlayacağı ifadesidir. Öğrenciler öğretmenlik benim için ideal meslektir görüşüne de çoğunlukla($X=3.83$) katılmışlardır. Bu maddeye öğrenciler çoğunlukla($X=3.95$) katılmışlardır. Ancak öğrencilerin “pedagojik formasyon derslerinde kendimi daha mutlu hissediyorum” ifadesine orta düzeyde($X=2.89$) katılmaları da dikkat çekicidir. Yine Öğrenciler “Pedagojik formasyon ders programları beklentilerimize dönüktür” görüşüne de orta düzeyde katıldıkları ($X=2.97$) gözlenmiştir. Öğrenciler, alan öğretim elemanlarının pedagojik formasyon derslerine ilişkin araştırmacı gözlemi ve Çizelge 5'teki öğrenci görüşlerine göre olumsuz tutumlarına rağmen birinci faktördeki görüşlere çoğunlukla katıldıkları söylenebilir.

Çizelge 4. İkinci Faktöre (Pedagojik Formasyon Derslerinin Program, Yöntem ve Uygulamalarına) ilişkin görüşler

Sorular	N	Ort	Ss
2. Pedagojik formasyon derslerinin ders saatlerinin fazla olmasının alan derslerini yeterince almamıza engel olduğunu düşünüyorum.	349	3.39	1.58
5. Pedagojik formasyon derslerinde sınıfların kalabalık olmasının öğretmenlik ile ilgili bilgi, tutum ve becerilerinin kazanılmasına engel olduğunu düşünüyorum.	347	3.42	1.36
6. Pedagojik formasyon derslerinde öğretmenlik becerisi kazandıracak uygulama çalışmalarının gerekli olduğunu düşünüyorum.	348	3.87	1.22
7. Pedagojik formasyon ders çeşidi(sayısı), saat ve kredilerinin yüksek olduğunu düşünüyorum.	347	3.10	1.43
9. Pedagojik formasyon dersleri içeriğinin güncel bilgileri kapsadığını düşünüyorum.	348	3.37	1.24
11. Pedagojik formasyon derslerinin öğretmen merkezli olması derse katılımı düşürmektedir.	347	3.05	1.37
23. Pedagojik formasyon derslerinde öğretmenlik becerisi kazandıracak uygulama çalışmalarının yeterli olmadığını düşünüyorum.	349	2.76	1.35
Toplam			X= 3.28

Çizelge 4'de ikinci faktöre (Pedagojik Formasyon Derslerinin Program, Yöntem ve Uygulamalarına) ait öğrenci görüşleri verilmiştir. Öğrencilerin pedagojik formasyon derslerinin program, yöntem ve uygulamalarına ilişkin görüşlere orta düzeyde ($X= 3.28$)

katıldıkları söylenebilir. Bu faktöre ait en yüksek değer “Pedagojik formasyon derslerinde öğretmenlik becerisi kazandıracak uygulama çalışmalarının gerekli olduğunu düşünüyorum” ifadesidir. Bu görüşe öğrenciler çoğunlukla ($X=3.87$) katılmışlardır. Yine öğrenciler “Pedagojik formasyon derslerinde sınıfların kalabalık olmasının öğretmenlik ile ilgili bilgi, tutum ve becerilerinin kazanılmasına engel olduğunu düşünüyorum” görüşüne de çoğunlukla ($X=3.42$) katılmışlardır. Öğrenciler bu derslerde sınıfların kalabalık olmasının dersin niteliğini düşürdüğünü ifade ettikleri söylenebilir. “Pedagojik formasyon derslerinin ders saatlerinin fazla olmasının alan derslerini yeterince almamıza engel olduğunu düşünüyorum” görüşüne orta düzeyde ($X=3.39$) katılmışlardır. Bu durumda Pedagojik formasyon derslerinin alan derslerinin yeterince alınmasına engel olmadığı söylenebilir. “Pedagojik formasyon ders çeşidi (sayısı), saat ve kredilerinin yüksek olduğunu düşünüyorum” görüşüne de öğrenciler orta düzeyde ($X=3.10$) katılmışlardır. “Pedagojik formasyon derslerinde öğretmenlik becerisi kazandıracak uygulama çalışmalarının yeterli olmadığını düşünüyorum” görüşüne de orta ($X=2.76$) düzeyde katılmışlardır. Bu görüşe göre bu derslerin derslerdeki uygulama çalışmalarının orta düzeyde yeterli görüldüğü söylenebilir.

Çizelge 5. Üçüncü Faktöre (Öğretim Üyelerinin Derste kullandıkları yöntem, teknik ve uygulamalarına) ilişkin görüşler

Sorular	N	Ort.	Ss
8. Pedagojik formasyon dersleri öğretim üyelerinin dersle ilgili tutumları dersin verimini düşürmektedir.	345	3.28	1.41
12. Pedagojik formasyon derslerinde öğretim elemanlarının görüş ve önerilerimizi dikkate aldıklarını düşünüyorum.	346	3.03	1.25
13. Alan dersleri öğretim elemanlarımızın pedagojik formasyon derslerine bakış açıları bu derslerde motivasyonumuzu düşürmektedir	348	3.60	1.30
17. Pedagojik formasyon dersleri alanlarında uzman olan deneyimli öğretim elemanları tarafından yürütülmektedir.	348	3.62	1.16
19. Pedagojik formasyon dersleri öğretim üyelerinin derste kullandıkları öğretim strateji, yöntem ve teknikleri dersin verimini artırmaktadır.	348	3.39	1.20
21. Pedagojik formasyon dersi öğretim elemanları bizlere değer vermektedir.	346	3.26	1.19
22. Pedagojik formasyon dersi öğretim elemanlarının meslek alanlarımıza değer vermektedir.	348	3.12	1.26
24. Pedagojik formasyon dersleri öğretim üyelerinin derste kullandıkları öğretim araç ve gereçleri dersin verimini artırmaktadır.	349	3.43	1.23
Toplam			$X=3.34$

Çizelge 5’de üçüncü faktöre (Öğretim Üyelerinin derste kullandıkları yöntem, teknik ve uygulamalarına) ait öğrenci görüşleri verilmiştir. Öğrencilerin bu faktöre ait görüşlere orta düzeyde ($X=3.34$) katıldıkları söylenebilir. Bu faktöre ait en yüksek değer “Alan dersleri öğretim elemanlarımızın pedagojik formasyon derslerine bakış açıları bu derslerde motivasyonumuzu düşürmektedir” görüşüdür, bu maddeye öğrenciler çoğunlukla ($X=3.60$) katılmışlardır. Alan öğretim elemanlarının pedagojik formasyon derslerine karşı olumsuz görüş ve tutum içinde oldukları araştırmanın bu bulgusuna göre söylenebilir. Öğrenciler buna karşılık “Pedagojik formasyon dersleri öğretim üyelerinin dersle ilgili tutumları dersin verimini düşürmektedir” görüşüne de orta düzeyde ($X=3.28$) katılmışlardır. “Pedagojik formasyon dersleri öğretim üyelerinin derste kullandıkları öğretim araç ve gereçleri dersin verimini artırmaktadır” görüşüne aittir. Bu maddeye öğrenciler çoğunlukla ($X=3.43$)

katılmışlardır. Bu maddeyi destekleyen ikinci görüş de “Pedagojik formasyon dersleri öğretim üyelerinin derste kullandıkları öğretim strateji, yöntem ve teknikleri dersin verimini artırmaktadır” ifadesine verilen cevaplardır. Öğrenciler bu görüşe de orta düzeyde, ancak çoğunlukla katılıyorum ölçüsüne yakın bir değerle ($X=3.39$) katılmışlardır. Araştırmanın bir başka ilginç görüşü de “Pedagojik formasyon dersi öğretim elemanlarının meslek alanlarımıza değer vermektedir” görüşüne öğrencilerin orta düzeyde ($X=3.12$) katılmasıdır.

3.1. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre görüşleri

Çizelge 6’da Öğrencilerin cinsiyetlerine göre Pedagojik Formasyon derslerine ilişkin görüşlerinin dağılımları verilmiştir

Çizelge 6. Cinsiyetlerine Göre Öğrencilerin Pedagojik Formasyon Derslerine İlişkin Görüşleri

Boyutlar	Cinsiyet	N	Ort.	Ss	t	p
Faktör 1	Erkek	173	37.99	9.19	4.987	.000*
	Kız	176	42.59	7.98		
Faktör 2	Erkek	173	21.97	4.34	4.083	.000*
	Kız	176	23.85	4.23		
Faktör 3	Erkek	173	22.94	5.16	.287	.775
	Kız	176	23.10	5.26		

* $p < .05$

Çizelge 6’ya göre öğrencilerin birinci faktöre ilişkin görüşleri, erkek öğrencilerin $X= 37.99$, kız öğrencilerin $X=42.59$ olarak bulunmuştur. Birinci faktöre ilişkin kız ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında ($t=4.987$; $p < .05$) anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Kız öğrencilerin, “Pedagojik Formasyon Derslerinin Öğrencilerin Mesleki Gelişimine Etkisi” ne ilişkin görüşleri erkek öğrencilere göre daha olumludur. Öğrencilerin ikinci faktöre ilişkin görüşleri, erkek öğrencilerin $X= 21.97$, kız öğrencilerin $X=23.85$ olarak bulunmuştur. İkinci faktöre ilişkin kız ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında ($t=4.083$; $p < .05$), anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu sonuca göre kız öğrencileri ikinci faktöre ilişkin görüşlerinin erkek öğrencilere göre daha olumlu olduğu söylenebilir. Öğrencilerin üçüncü faktöre ilişkin görüşleri, erkek öğrencilerin $X= 22.94$, kız öğrencilerin $X=23.10$ olarak bulunmuştur. Üçüncü faktöre ilişkin kız ve erkek öğrencilerin görüşleri arasında ($t=.287$, $p > .05$), anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Çizelge 7. Öğrencilerin Pedagojik Formasyon Derslerine İlişkin Görüşlerin Fakültelere Göre Dağılımları

		N	Ort.	Ss	F	p	Fark
Faktör 1	1.MEF	139	42.89	8.00	15.834	.000*	1-2, 1-4
	2.TEF	108	36.,21	8.79			
	3.ESEF	35	44.22	6.88			3-4
	4.TTEF	66	39.37	9.12			
	Total	348	40.28	8.89			
Faktör 2	1.MEF	139	24.72	4.03	18.523	.000*	1-2, 1-4
	2.TEF	108	21.34	3.90			2-3
	3.ESEF	35	23.62	3.88			3-4

Çizelge 7.'nin Devamı

	4.TTEF	66	21.24	4.54			
	Total	348	22.90	4.37			
Faktör 3	1.MEF	139	23.27	5.21	1.935	.124	
	2.TEF	108	22.09	5.33			
	3.ESEF	35	23.28	5.14			
	4.TTEF	66	23.90	4.93			
	Total	348	23.02	5.21			

* p< .05

Çizelge 7'ye göre öğrencilerin birinci faktöre ilişkin görüşleri, Mesleki Eğitim Fakültesi öğrencilerinin X= 42.89, Teknik Eğitim Fakültesi öğrencilerinin X=36.21, Endüstriyel Sanatlar Eğitimi Fakültesi öğrencilerinin X= 44.22, Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi öğrencilerinin X= 39.37 olarak bulunmuştur. Birinci alt boyuta ilişkin fakülteleere göre öğrencilerin görüşleri arasında (F=15.834; p< .05) düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan LSD testi sonuçlarına göre MEF-TEF, MEF-TTEF, TEF-ESEF, TEF-TTEF, ESEF-TTEF öğrencilerinin görüşleri arasında anlamlı fark bulunmuştur.

Öğrencilerin ikinci faktöre ilişkin görüşleri, Mesleki Eğitim Fakültesi öğrencilerinin X= 29.98, Teknik Eğitim Fakültesi öğrencilerinin X=21.34, Endüstriyel Sanatlar Eğitimi Fakültesi öğrencilerinin X=23.62, Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi öğrencilerinin X= 21.24 olarak bulunmuştur. İkinci faktöre ilişkin, fakülteleere göre öğrencilerin görüşleri arasında (F=18.523; p< .05) düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan LSD testi sonuçlarına göre MEF-TEF, MEF-TTEF, TEF-ESEF, ESEF-TTEF öğrencilerinin görüşleri arasında anlamlı fark bulunmuştur. Öğrencilerinin ikinci alt boyuta ilişkin görüşlerine göre MEF ve ESEF öğrencilerinin TEF ve TTEF öğrencilerine göre Pedagojik Formasyon derslerine ilişkin görüşlerinde daha olumlu oldukları söylenebilir, bu durum öğrencilerin öğretmenlik mesleğine atanma durumlarından kaynaklandığı şeklinde yorumlanabilir.

Öğrencilerin üçüncü faktöre ilişkin görüşleri, Mesleki Eğitim Fakültesi öğrencilerinin X= 23.27, Teknik Eğitim Fakültesi öğrencilerinin X=22.09, Endüstriyel Sanatlar Eğitimi Fakültesi öğrencilerinin X= 23.28, Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi öğrencilerinin X= 23.90 olarak bulunmuştur. Üçüncü faktöre ilişkin, fakülteleere göre öğrencilerin görüşleri arasında (F=1.935; p> .05) düzeyinde anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Çizelge 8. Öğrencilerin Pedagojik Formasyon Derslerine ilişkin görüşlerin bölümlere göre dağılımları

		N	Ort.	Ss	F	p	Fark
Faktör 1	1.UYGSAN	27	40.77	10.08	8.504	.000	1-4
	2.AEK	27	44.33	6.23			2-3, 2-4, 2-5, 2-8, 2-10
	3.NAK	23	39.78	8.17			3-4, 3-6,3-7, 3-9
	4.TU	46	32.71	9.01			4-5, 4-6, 4-7, 4-8, 4-9, 4-10
	5.YAPI	34	37.61	7.88			5-6, 5-7, 5-9
	6.CGGE	23	45.00	5.91			6-8, 6-10
	7.TDO	41	44.21	7.84			7-8, 7-10
	8.MAK	27	39.92	7.34			8-9
	9.ATBE	35	44.22	6.88			9-10

Çizelge 8.'in Devamı

	10.MUHFİN	66	39.37	9.12			
	Total	349	40.31	8.90			
Faktör 2	1.UYGSAN	27	21.85	3.91	10.834	.000	1-3, 1-6, 1-7
	2.AEK	27	23.81	3.97			2-4, 2-7, 2-10
	3.NAK	23	26.00	3.66			3-4, 3-5, 3-8, 3-9, 3-10
	4.TU	46	20.00	3.89			4-5, 4-6, 4-7, 4-8, 4-9
	5.YAPI	34	22.47	3.75			5-6, 5-7
	6.CGE	23	25.04	3.09			6-8, 6-10
	7.TDO	41	26.41	3.69			7-8, 7-9, 7-10
	8.MAK	27	22.11	3.56			8-10
	9.ATBE	35	23.62	3.88			9-10
	10.MUHFİN	66	21.24	4.54			
	Total	349	22.92	4.38			
Faktör 3	1.UYGSAN	27	23.14	5.18	4.647	.000	1-2, 1-3
	2.AEK	27	26.40	4.55			2-3, 2-4, 2-5, 2-7, 2-9, 2-10
	3.NAK	23	19.26	5.66			3-6, 3-7, 3-8, 3-9, 3-10
	4.TU	46	20.84	5.48			4-6, 4-7, 4-8, 4-9, 4-10
	5.YAPI	34	21.79	5.64			5-8, 5-10
	6.CGE	23	24.04	4.31			
	7.TDO	41	23.19	4.34			
	8.MAKİ	27	24.40	3.88			
	9.ATBE	35	23.28	5.14			
	10.MUHFİN	66	23.90	10.08			
	Total	349	23.02	6.23			

* p< .05

Çizelge 8'e göre birinci faktöre ilişkin bölümlere ilişkin öğrenci görüşleri incelendiğinde; UYGSAN bölümü öğrencilerinin X= 40.77, AEK bölümü öğrencilerinin X=44.33, NAK bölümü öğrencilerinin X= 39.78, TÛ bölümü öğrencilerinin X= 32.71, YAPI bölümü öğrencilerinin X=37.61, ÇGE bölümü öğrencilerin X=45.00, TDÖ bölümü öğrencilerinin X=44.21, MAK bölümü öğrencilerinin X= 39.92, ATBE bölümü öğrencilerinin X= 44.22, MUHFİN bölümü öğrencilerin X= 39.37 olarak bulunmuştur. Bu alt boyutun toplam puanı 55.00, bölümlere göre X=40.31'dir. Birinci faktöre ilişkin bölümlere göre öğrencilerin görüşleri arasında (F=8.504.047; p< .05) düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan LSD testi sonuçlarına göre UYGSAN-TÛ, AEK-NAK, AEK- TÛ, AEK- YAPI, AEK-MUHFİN, NAK-TÛ, NAK-ÇGE, NAK-ATBE, TÛ-YAPI, TÛ-ÇGE, TÛ-TDÖ, TÛ-MAK, TÛ-ATBE, TÛ-MUHFİN, YAPI-ÇGE, YAPI-TDÖ, YAPI-ATBE, ÇGE-MAK, ÇGE-MUHFİN, TDÖ-MAK, TDÖ-MUHFİN, MAK-ATBE, ATBE-MUHFİN bölümleri öğrencilerinin görüşleri arasında anlamlı fark bulunmuştur.

İkinci faktöre ilişkin bölümlere ilişkin öğrenci görüşleri incelendiğinde; UYGSAN bölümü öğrencilerinin X= 21.85, AEK bölümü öğrencilerinin X=23.81, NAK bölümü öğrencilerinin X= 26.00, TÛ bölümü öğrencilerinin X=20.00, YAPI bölümü öğrencilerinin X=22.47, ÇGE bölümü öğrencilerin X=25.04 TDÖ bölümü öğrencilerinin X=26.41, MAK bölümü öğrencilerinin X= 22.11, ATBE bölümü öğrencilerinin X= 23.62, MUHFİN bölümü öğrencilerin X= 21.24 olarak bulunmuştur. Bu faktörün toplam puanı 33.00, bölümlere göre X=26.99'tür. İkinci faktöre ilişkin, bölümlere göre öğrencilerin görüşleri arasında (F=10.834; p< .05) düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur. Farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan LSD testi sonuçlarına göre; UYGSAN-NAK, UYGSAN-ÇGE, UYGSAN-TDÖ, AEK -TÛ, AEK-TDÖ, AEK-MUHFİN, NAK-TÛ,

NAK-YAPI, NAK-MAK, NAK-ATBE, NAK-MUHFİN, TÛ-YAPI, TÛ-ÇGE, TÛ-TDÖ, TÛ-MAK, TÛ-ATBE, YAPI-ÇGE, YAPI-TDÖ, ÇGE-MAK, ÇGE-MUHFİN, TDÖ-MAK, TDÖ-ATBE, TDÖ-MUHFİN, MAK-MUHFİN, ATBE-MUHFİN bölümleri öğrencilerinin görüşleri arasında anlamlı fark bulunmuştur.

Üçüncü faktöre ilişkin bölümlere ilişkin öğrenci görüşleri incelendiğinde; UYGSAN bölümü öğrencilerinin $X=23.14$, AEK bölümü öğrencilerinin $X=26.40$, NAK bölümü öğrencilerinin $X=19.26$, TÛ bölümü öğrencilerinin $X=20.84$, YAPI bölümü öğrencilerinin $X=21.79$, ÇGE bölümü öğrencilerin $X=24.04$, TDÖ bölümü öğrencilerinin $X=23.19$, MAK bölümü öğrencilerinin $X=24.40$, ATBE bölümü öğrencilerinin $X=23.28$, MUHFİN bölümü öğrencilerin $X=23.02$ olarak bulunmuştur. Bu alt boyutun toplam puanı 35.00, bölümlere göre toplam $X=25.74$ 'tür. Üçüncü alt boyuta ilişkin bölümlere göre öğrencilerin görüşleri arasında ($F=4.647$; $p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan LSD testi sonuçlarına göre UYGSAN-AEK, UYGSAN-NAK, AEK-NAK, AEK-TÛ, AEK-YAPI, AEK-TDÖ, AEK-MUHFİN, NAK-ÇGE, NAK-TDÖ, NAK-MAK, NAK-ATBE, NAK-MUHFİN, TÛ-ÇGE, TÛ-TDÖ, TÛ-MAK, TÛ-ATBE, TÛ-MUHFİN, YAPI-MAK, YAPI-MUHFİN bölümleri öğrencilerinin görüşleri arasında anlamlı fark bulunmuştur. Bu bulgulara göre öğretmen olarak atanan bölümlerin, öğretmen ataması olmayan bölümlere göre pedagojik formasyon derslerine karşı olumlu görüş içinde oldukları söylenebilir.

4. SONUÇ VE TARTIŞMA

Türkiye’de orta mesleki eğitim kurumlarına öğretmen yetiştiren ancak son yıllarda öğretmen yetiştirme fonksiyonu tartışılan, Mesleki ve Teknik Eğitim Fakültelerinin yeniden yapılanma sürecinde, bu fakülterlere devam eden öğrencilerinin “pedagojik formasyon derslerine ilişkin görüşlerinin belirlenmeye çalışıldığı bu çalışmada şu sonuçlara ulaşılmıştır;

1. Araştırmaya katılan öğrencilerin, pedagojik formasyon derslerinin öğrencilerin kişisel ve mesleki gelişimine etkisine ilişkin birinci faktöre ait görüşlere çoğunlukla katıldıkları belirlenmiştir. Öğrencilerin bu derslerde kazanacakları bilgi ve becerilerin hem kişisel gelişimlerine hem de mesleki gelişimlerine olumlu katkı sağladıkları yönünde görüş belirtmişlerdir. Yine öğrenciler öğretmenlik mesleğini ideal meslek olarak görmüşlerdir. Bu sonuç Mesleki ve Teknik Eğitim Fakültelerinin öğretmen yetiştirme görevini sürdürmesi gerektiği sonucunu ortaya koymuştur. Akpınar, Özer (2004: 160), “ÖMB derslerinin niteliği, etkili ve verimli bir öğretmen yetiştirmek için yeterlidir” şeklindeki görüş, öğrenciler tarafından “orta” düzeyde benimsendiği bulunmuştur. Bu bulgu, mesleki ve teknik eğitim fakültelerindeki pedagojik formasyon derslerinin, öğrenci beklentilerini tam olarak karşılayamadığı şeklinde yorumlanabilir. Görgen ve Deniz (2003: 119) tarafından yapılan, “Orta Öğretim Branş Öğretmenliği Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Sertifikası Programına Yönelik Görüşleri” adlı çalışmada göre öğretmen adaylarının öğretmen olma istekleriyle öğretmenlik formasyon programına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

2. Öğrencilerin pedagojik formasyon derslerinin program, yöntem ve uygulamalarına ilişkin ikinci faktörle ilgili görüşlere orta düzeyde katıldıkları; bu derslerin ders saatlerinin fazla olmasının alan derslerinin yeterince alınmadığı şeklindeki görüşlere de orta düzeyde katıldıkları, dolayısıyla bu derslerin alan derslerinin alınmasına engel olamadığı sonucu elde edilmiştir. Pedagojik formasyon dersleri içeriğinin güncel bilgileri kapsadığını

düşünüyorum, görüşüne öğrenciler orta düzeyde katılmışlar, Hoşgörür ve Dünder (2003: 92) tarafından yapılan, pedagojik formasyon kursları ile ilgili araştırmada, da "Derslerin içeriği öğretmenlik mesleği alanında son gelişmeleri içermektedir", maddesine biraz katıldıkları tespit edilmiştir. Akpınar ve Özer (2003: 99), tarafından yapılan araştırmada bu derslerin içeriğinin yenilenmesi görüşü ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlar öğrencilerin bu derslerin içeriklerinin bilimsel gelişmeler doğrultusunda yenilenmesi gerektirdiğini ortaya koymuştur.

3. Öğrencilerin, öğretim üyelerinin derste kullandıkları yöntem, teknik ve uygulamalarına ilişkin üçüncü faktöre ait görüşlere orta düzeyde katıldıkları belirlenmiştir. Öğrencilerin bu derslere ilişkin görüşlerinin olumsuz olmasında alan dersleri öğretim elemanlarının etkisinin olduğu da araştırma bulgularına dayalı olarak söylenebilir. Bu faktöre ilişkin bulgulara göre, pedagojik formasyon dersi öğretim elemanlarının derslerde kullandıkları strateji, yöntem, teknik, araç ve gereçlerin dersin verimliliğini artırdığını, ancak öğretim elemanlarının meslek alanlarına karşı tutumlarının olumlu olmadığı söylenebilir. Bu durumda mesleki ve teknik eğitim fakültelerinde özellikle alan eğitimi ve pedagojik formasyon dersleri eğitimi konusunda öğretim üyelerinin görüş birliği içinde olmadıkları söylenebilir.

Akpınar ve Özer (2003: 99), tarafından yapılan araştırmada da, mesleki eğitimde çok önemli bir yer tutan materyal kullanımı ile ilgili olarak "Öğretim elemanları derslerini tepegöz, slayt, bilgisayar teknolojileri v.b araçlar kullanarak işlemektedir" görüşü, öğrencilerin geneli tarafından orta düzeyde yeterli bulunmuş, öğrencilerin görüşleri arasında, öğrenim görülen fakülteye göre anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır. Ayrıca araştırmada "Meslek dersleri öğretim elemanlarının, öğrenciye yönelik tutum ve davranışları olumlu ve yapıcıdır" maddesi, araştırmada görüş bildiren öğrenciler tarafından orta düzeyde benimsenmiş ve bu görüş arasında, fakülte değişkenine göre anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu bulgular araştırmamızın bulgularını destekler niteliktedir. Yine Akpınar ve Özer (2004: 154), tarafından yapılan diğer araştırmada da, "ÖMB derslerini okutan öğretim elemanları, konularına yeterince hakimdir" görüşünü, bu araştırmada elde edilen sonuçtan farklı olarak "az" derecesi ile bulunması, öğrencilerin, pedagojik formasyon dersleri öğretim elemanlarının niteliğini yetersiz bulduğunu göstermektedir. Öğrencilerin bu görüşleri arasında, öğrenim görülen fakülteye göre, anlamlı bir fark bulunmuştur. Hoşgörür ve Dünder (2003: 91) yaptığı araştırmada, Dersler alanlarında uzman olan deneyimli öğretmenler tarafından yürütülmektedir" maddesine, Genel olarak kursiyerler, biraz katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu çalışmalar pedagojik formasyon dersleri öğretim elemanlarının kendilerini alanlarında geliştirmeleri gerektirdiği sonucuna ulaşılmıştır.

4. Araştırmaya katılan öğrencilerin, cinsiyetlerine göre her üç faktöre ilişkin görüşlerinde anlamlı farklılık ortaya çıkmıştır. Kız öğrencilerin pedagojik formasyon derslerine ilişkin görüşleri erkek öğrencilere göre daha olumlu olmuştur.

5. Araştırmaya katılan öğrencilerin, fakültele göre; birinci faktöre(Pedagojik Formasyon Derslerinin Öğrencilerin Mesleki Gelişimine Etkisi) ilişkin görüşlerinde anlamlı farklılık ortaya çıkmıştır. Özellikle ESEF ile MEF öğrencilerinin görüşleri TEF ile TTEF öğrencilerine göre daha olumlu olmuştur.

Öğrencilerin fakültele göre ikinci faktöre (Pedagojik Formasyon Derslerinin Program, Yöntem ve Uygulamalarına)ilişkin görüşleri arasında anlamlı fark bulunmuştur. MEF ile ESEF öğrencilerinin görüşlerinin TEF ile TTEF öğrencilerine göre daha olumlu olmuştur.

Bu sonuçların ortaya çıkmasında öğrencilerin öğretmenlik mesleğine atanma durumlarından kaynakladığı şeklinde yorumlanabilir. MEF ile ESEF öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine atanma oranlarının yüksek olması, bu fakülte öğrencilerinin Pedagojik Formasyon derslerine karşı daha olumlu görüşe sahip oldukları söylenebilir.

Öğrencilerin fakültele göre üçüncü faktöre ilişkin (Öğretim Üyelerinin derste kullandıkları yöntem, teknik ve uygulamalarına) görüşleri arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmamıştır. Öğretim elemanlarının sınıf içindeki öğrenme öğretme süreçlerinde kullandıkları yöntem, teknik ve uygulamalara orta düzeyde katıldıkları gözlenmiştir.

6. Araştırmaya katılan öğrencilerin, bölümlere göre; birinci faktöre (Pedagojik Formasyon Derslerinin Öğrencilerin Mesleki Gelişimine Etkisi) ilişkin görüşlerinde anlamlı farklılık ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin bölümlere göre ikinci faktöre (Pedagojik Formasyon Derslerinin Program, Yöntem ve Uygulamalarına) ilişkin görüşleri arasında anlamlı fark bulunmuştur.

Öğrencilerin bölümlere göre üçüncü faktöre ilişkin (Öğretim Üyelerinin derste kullandıkları yöntem, teknik ve uygulamalarına) görüşleri arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. Farkın hangi gruplar arasında olduğu incelendiğinde, Öğretmen atama oranı daha yüksek olan fakültelerin, öğretmen ataması yapılan bölümlerinin öğrencilerinin pedagojik formasyon derslerine ilişkin görüşlerinin daha olumlu olduğu araştırma bulgularına göre söylenebilir.

5. KAYNAKLAR

- Akpınar, B., Özer, B., (2003), “Teknik Eğitim Fakültesi Otomotiv Programlarının Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi”, *Teknoloji*, 3-4, 95-106.
- Akpınar, B., Özer, B., (2004), “Teknik Eğitim Fakültesi Öğretmenlik Meslek Bilgisi Derslerinin Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi”, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(2), 147-166.
- Altıparmak, D., Gülesin M., (2008), Teknik Eğitim Fakültelerinin Yeniden Yapılandırılması (Özet) <http://www.tekob.org/TeknolojiFak%FCltesiModeli-%D6zet%205%20sayfa.pdf>. (Alıntı: 30/12/2009).
- Büyüköztürk, Ş., (2003). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı* (3. Baskı). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Eşme, İ., (2007), “Türkiye’de Mesleki ve Teknik Eğitimin Bugünkü Durumu ve Sorunları”, *Uluslararası Mesleki ve Teknik Eğitim Konferansı*, T.C. Yükseköğretim Kurulu, Ankara: Meteksan A.Ş, S. 15-26.
- Gelişli, Y., Duman, T., Çetin, Ş., (2006), “Mesleki ve Teknik Eğitim Fakültelerinin Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Görüşler”. *III. Uluslararası Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu*, 04-05 Mayıs 2006, Çanakkale.
- Gelişli, Y., Duman, T., Çetin, Ş., (2009), “Mesleki ve Teknik Eğitim Fakültelerinin Kapatılması ve Mesleki Eğitime Öğretmen Yetiştirme Sorunu”, *18.Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, Ege Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, 1-3 Ekim 2009, Kuşadası-İzmir.

- Görgen, İ., Deniz, S., (2003), “Orta Öğretim Branş Öğretmenliği Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Sertifikası Programına Yönelik Görüşleri”, *Milli Eğitim Dergisi*, 158, 112-120.
- Hoşgörür, V., Dündar, H., (2003), “İnsan Kaynağını Geliştirme Bakımından M.E.B. Pedagojik Formasyon Kurslarının Değerlendirilmesi”, *Milli Eğitim Dergisi*, 159, 85-97.
- Küçükahmet, L., (2002), *Bir Meslek Olarak Öğretmenlik, Öğretmenlik Mesleğine Giriş*, İstanbul: Nobel Yayın Dağıtım.
- Sezgin, İ., (2000), *Mesleki Ve Teknik Eğitimde Program Geliştirme*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- YÖK, (2007a), *Türkiye'nin Yüksek Öğretim Stratejisi*, Ankara: Meteksan A.Ş.
- YÖK, (2007b), *Uluslar arası Mesleki ve Teknik Eğitim Konferansı*, Ankara: Meteksan A.Ş.